

Gazetka szkolna

Szkoła Podstawowa nr 80 w Krakowie

Numer 4, kwiecień 2023

Witajcie Drodzy Czytelnicy!

Zapraszamy Was do przeczytania naszego najnowszego, wiosennego numeru IGA. W tym miesiącu będziecie mieli okazję, aby zapoznać się z wieloma artykułami i ciekawostkami dotyczącymi Świąt Wielkanocnych. Ale nie tylko. Miłośnicy zwierząt, roślin i literatury też znajdą coś dla siebie. Od tego numeru zaczniemy zamieszczać informacje o sukcesach uczniów naszej szkoły.

Wszystkim Naszym Czytelnikom życzymy udanych Świąt Wielkanocnych spędzonych w gronie najbliższych, kolorowych pisanek oraz pysznych czekoladowych króliczków.

Redakcja IGA

SUKCESY UCZNIÓW NASZEJ SZKOŁY

Ostatnio kilku uczniów naszej szkoły pojechało na finał konkursu p.t.

„Kultura ludowa Krakowiaków i Górali”.

Uczniowie klas 5a, 5b i 6a przygotowawali się od pół roku i im się to opłaciło.

**PO ELIMINACJACH SZKOLNYCH I MIĘDZYSZKOLNYCH DO FINAŁU
ZAKWALIFIKOWAŁY SIĘ 3 DRUŻYNY. UCZENNICE I UCZNIOWIE
GODNIE REPREZENTOWALI NASZĄ SZKOŁĘ WYKAZUJĄC SIĘ DUŻĄ
WIEDZĄ Z ZAKRESU KULTURY MATERIALNEJ, DUCHOWEJ I
SPOŁECZNEJ KRAKOWIAKÓW I GÓRALI PODHALAŃSKICH.**

DRUŻYNY ZAJĘŁY NASTĘPUJĄCE MIEJSCA;

II MIEJSCE:

LENA BYTOMSKA 5A

GABRIELA KACZMAREK 5A

MARTYNA KUŁACZ 5B

III MIEJSCE:

FILIP KUCHARSKI 5B

SZCZEPAN MAJ 6A

V MIEJSCE:

MATEUSZ BYSTRZYCKI 6A

KORNELIA KORCZAK 6A

GABRIELA SZCZUPACKA 6A

WIOSNA

Kiedy wypada pierwszy dzień wiosny?

Wiosna, następuje po zimie i poprzedza lato. Na półkuli północnej, czyli w Europie, Azji, Ameryce Północnej oraz częściowo w Ameryce Południowej i Afryce, pierwszy dzień kalendarzowej wiosny przypada zawsze 21 marca.

Jak obchodzi się pierwszy dzień wiosny?

Dawniej początek wiosny był okresem wyczekiwaniem przez wszystkie kultury. Przykładowo: w starożytnej Mezopotamii istniało święto Akitu, obchodzone było uroczystości z udziałem króla, elit dworskich i kapłańskich. Obchody trwały nawet do kilkunastu dni. Akitu nazywano świętem rolników. Podczas uroczystości wykonywano różne obrzędy, m.in. takie, które miały za zadanie wsparcie zmian w naturze.

W dawnej Polsce nadejście wiosny było związane ze świętem Jarych Godów, podczas niego rytualnie topiono lub palono kukłę symbolizującą Marzannę (boginię życia i śmierci). Starosłowiański obrzęd przetrwał do dziś.

W Bułgarii pierwszy dzień wiosny obchodzi się 1 marca. Wtedy Bułgarzy starają się obłaskawić Babę Martę – złośliwą staruszkę opóźniającą odejście zimy. W tym celu mieszkańcy wykonują z biało-czerwonych gałąnków tak zwane Martenice, czyli lalki i ozdoby. Obdarowują się nimi nawzajem a także przyozdabiają nimi drzewa, domy i płoty. Ma to przekupić Babę Martę, aby nie opóźniała odejścia zimy.

W Indiach jest to święto Holi. Obchody zaczynają się w wigilię tego dnia. Ludność podpala wielkie stosy i tańczy wokół nich czekając na rano. Wtedy ulice zapelniają się kolorami – mieszkańcy oblewają się wodą i obsypują różnokolorowymi proszkami.

W Norwegii święto wiosny wypada w połowie maja. Wtedy zaczyna odmarzać jezioro Femund. Mieszkańcy odwiedzają się nawzajem i częstują naleśnikami z dżemem moroszki – norweskiej maliny. Tego dnia tradycyjnie zmienia się odzież na lżejszą, dlatego Norwegowie pierwszy dzień wiosny nazywają „pożegnaniem ciepłych gaci”.

W Irlandii koniec zimy witany jest 17 marca, czyli w słynny Dzień św. Patryka, patrona kraju. Irlandczycy tego dnia zamiast do pracy chodzą na festyny i uliczne pochody. Tego dnia oczywiście są ubrani na zielono i przystrojeni też zieloną koniczyną. Zielony to narodowy kolor Irlandii, nawiązujący do trawiastego krajobrazu wyspy.

Z kolei w Macedonii to dzień miłości oraz młodości. Nadejście wiosny kojarzy się z życiem, które zwyciężyło nad śmiercią utożsamianą z zimą.

W Japonii najważniejszym punktem obchodów wiosny jest odpędzanie demonów.

Z wiosną związany jest także Festiwal Ognia w Hiszpanii.

Ciekawostki

1. Słowo „wiosna” pochodzi od prasłowiańskiego wyrazu „vesna” („ves” oznacza wesoły). Vesna była starosłowiańską boginią, symbolizującą odrodzenie.
2. Wyróżnia się kilka rodzajów wiosny, między innymi: wiosnę astronomiczną, kalendarzową, meteorologiczną i termiczną.
3. Wiosną jest więcej światła dziennego, ponieważ oś Ziemi przechyla się w kierunku słońca.
4. Zgodnie z tradycją, jeśli świstak nie widzi swojego cienia po wyjściu z nory, w Dniu świstaka (2 lutego) wiosna przyjdzie wcześniej; jeśli widzi swój cień, zima będzie trwała jeszcze przez kolejne 6 tygodni.
5. Według greckiego mitu powrót wiosny zbiega się z powrotem Persefony, córki Demeter, która jest boginią roślin i płodności.
6. Rośliny zwiastujące wiosnę to przebiśniegi, krokusy, fiołki, tulipany, narcyzy, żonkile, hiacynty i wierzba.
7. Wiosna to czas, w którym pojawiają się nowalijki — pierwsze warzywa. Zaliczamy do nich rzodkiewki, sałatę, botwinkę, z czasem także ogórki, pomidory, szczypior, koperek i kapustę.
8. Około 1800 gatunków ptaków spośród 10000, migruje wiosną, wracając do domu po wylocie na zimę.
9. Benjamin Franklin jako pierwszy zaproponował zmianę czasu w 1784 roku. Został on w pełni wdrożony dopiero pod koniec II wojny światowej.
10. Zmiana czasu na letni odbywa się zawsze w ostatnią niedzielę marca.

Przysłowia o wiosnie

„W marcu jak w garncu”

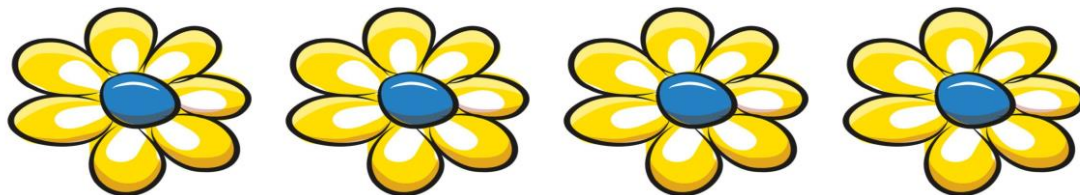
„Kwiecień-plecień, co przeplata – trochę zimy, trochę lata”.

„Jedna jaskółka wiosny nie czyni”,

„Na świętego Wojciecha pierwsza wiosny pociecha”

„Gdy przyjdzie wiosna hoża, pójdzie zima do morza”

Opracował: Kacper Dąbrowski 7B

ŻONKILE

Cześć,

opowiem Wam dziś coś na temat bardzo ładnych żółtych kwiatów o nazwie żonkile. Powiem, jak się nimi opiekować i pielęgnować, żeby dobrze rosły. No to zaczynamy :)

Żonkil jest rozpowszechniony w Europie Południowej, szczególnie na Półwyspie Iberyjskim, oraz w Afryce Północnej, przede wszystkim w Algierii. Zdomował się nawet i zdziczał w zachodnich Bałkanach w Dalmacji.

Zarówno forma botaniczna gatunku, jak i mieszańce żonkila rozwijają na jednym pędzie dwa od sześciu jaskrawożółtych kwiatów o średnicy ok. 2,5 cm, przy czym przykoronek jest nieco ciemniej zabarwiony. Kwiaty żonkila mają subtelny, bardzo charakterystyczny zapach.

Okres kwitnienia przypada między połową kwietnia i majem. Kwiaty pojawiają się później niż u wszystkich innych dzikich narcyzów. Wyjątek stanowi *Narcissus serotinus*, który w rejonie śródziemnomorskim kwitnie dopiero między wrześniem i listopadem i dlatego nie może u nas rosnąć

Żonkil jest niezwykle łatwą w pielęgnacji rośliną cebulową. W ogrodzie czuje się najlepiej w miejscu słonecznym albo półzaciemnym.

Optymalne jest stanowisko z wystarczającą ilością promieni słonecznych, dobrze przepuszczalną glebą z próchnicą i równomierną wilgotnością.

Ważne jest, aby cebule żonkili (podobnie jak innych roślin cebulowych) nigdy nie doświadczały zastoju wody, ponieważ to szybko prowadzi do ich zgnilizny.

Kornelia Kowal 7B

WIELKANOC

Wielkanoc tuż tuż!

Chcesz wiedzieć, skąd wzięło się święto Wielkiej Nocy? Już ci mówię !

W mitologiach dawnych cywilizacji pojawia się idea budzenia się do życia wiosną. Dla chrześcijan Wielkanoc to przywołanie ofiary Chrystusa, który został ukrzyżowany dla odkupienia naszych grzechów i po trzech dniach zmartwychwstał , ofiarując nam życie wieczne.

Dlaczego święcimy koszyczek ?

Jaja wielkanocne, pisanki są jednym z najszybciej przychodzących do głowy symboli świąt Wielkanocnych i obowiązkowym wyposażeniem koszyczka ze święconką. To symbol płodności, odradzającego się życia i znak zwycięstwa Chrystusa nad śmiercią.

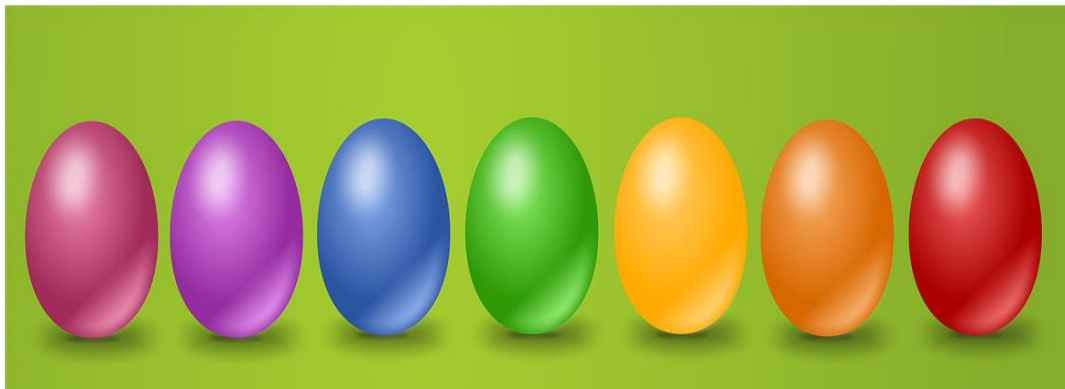
Wielkanoc w 2023 roku wypada 9 kwietnia.

Wesołych Świąt Wielkanocnych

życzy

Wiktoria Grymek

Zajaczek wielkanocny

Według tradycji zajac chodzi z koszykiem wielkanocnym i zostawia prezenty, zazwyczaj są to drobne upominki lub słodycze.

W pierwszym dniu świąt w koszykach ukrytych w domu lub ogrodzie są pochowane słodycze.

Skąd wziął się zajaczek wielkanocny?

Był on popularnym symbolem w czasach pogańskich zarówno u Słowian jak i u Celtów .

Dla Słowian, którzy na przedwiośniu obchodzili Jare Gody, aktywne zające były symbolem odradzającej się przyrody.

Jak wygląda zajaczek wielkanocny ?

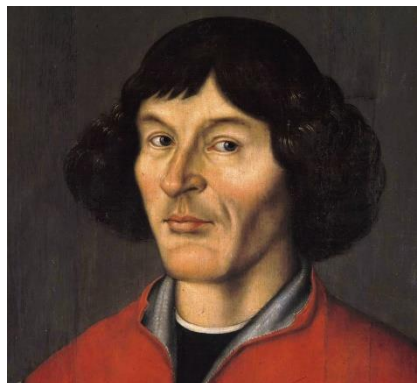
Ma on szare futerko , zwykle brązowe oczy oraz jest małej postury, posiada puszysty kulkowaty ogonek. Dla większości ludzi jest bardzo słodki.

Dawid Zagożdżan, kl. 6a

Życie Mikołaja z rodu Koperników cz.1

Z okazji 550 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, które są obecnie obchodzone, i my postanowiliśmy również napisać cykl artykułów o tym wielkim uczonym. Mikołaj Kopernik był polsko-niemieckim wszechstronnie wykształconym astronomem, zajmował się także matematyką, ekonomią i strategią wojskową, był również prawnikiem, lekarzem i niższym duchownym katolickim.

Mikołaj urodził się 19 lutego 1473r. w Toruniu jako syn Mikołaja Kopernika i Barbary z rodu Watzenrodów, miał trójkę starszego rodzeństwa, w tym brata Andrzeja, z którym kształcił się i przyjaźnił niemal całe życie. Ojciec astronoma pochodził z Krakowa, matka natomiast z Westfalii. Nazwisko Kopernik pochodzi najprawdopodobniej od niemieckiego słowa „Kupfer”, oznaczającego miedź i ludzi zajmujących się zawodowo miedzią. Przyrostek „-ik” ma charakter słowiański.

Młody Mikołaj pierwsze nauki pobierał w szkole parafialnej przy kościele św. Janów w Toruniu, a także prawdopodobnie, we Włocławku. W roku 1491 Mikołaj i Andrzej Kopernikowie rozpoczęli naukę w Akademii Krakowskiej, gdzie pod okiem wielu wybitnych nauczycieli kształcili się w tzw. krakowskiej szkole astronomiczno-matematycznej. W czasie studiów Mikołaj Kopernik został kanonikiem warmińskim, otrzymał niższe święcenia. Ukończył studia w roku 1495, jednak nie uzyskał żadnego tytułu. Dzięki temu dalsze kształcenie we Włoszech było możliwe. W 1496 roku rozpoczął kolejne studia, tym razem prawnicze na Uniwersytecie w Bolonii. Nauczycielami, którzy wywarli na niego największy wpływ, byli: astronom Dominik Maria Novara, geograf Marek z Benewentu i malarz Francesco Francia. Wraz z bratem Andrzejem, Mikołaj Kopernik w roku 1500r. odbył podróż do Rzymu, gdzie wygłosił kilka wykładów, a w nocy z 5 na 6 listopada obserwował zaćmienie Księżyca. W 1501r. Kopernik na krótko powrócił na Warmię, by znów wraz z bratem Andrzejem powrócić do Włoch i podjąć studia medyczne na Uniwersytecie w Padwie. Kopernik studiował tam także filologię grecką.

Pod koniec 1503r. Mikołaj Kopernik powrócił do Polski i przez kilka następnych lat towarzyszył swojemu wujowi, biskupowi warmińskiemu, Łukaszowi Watzenrodemu w pracach administracyjno – dyplomatycznych. Uczestniczył między innymi w koronacji Zygmunta I Starego, która odbyła się w katedrze wawelskiej 7 stycznia 1507. Wuj Łukasz pragnął przekazać swoje biskupstwo jednemu z braci Koperników. Jednak Andrzej zachorował na trąd i wyjechał na leczenie do Włoch. Drugi w kolejności Mikołaj zrezygnował ze święceń i zostania biskupem, gdyż miał mało czasu na rozwój kariery naukowej. Po odmowie Mikołaj został zmuszony do opuszczenia Lidzbarka i udał się do Fromborka, gdzie w latach 1510 – 1513 pełnił rolę kanclerza kapituły. Oddelegowany do Olszyna na lata od 1516 do 1519 pełnił rolę administratora dóbr kapituły. Wrócił do Fromborka i był negocjatorem w wojnie polsko-krzyżackiej (1519-1521). Gdy w roku 1520 Krzyżacy spalili Frombork i większość kapituły opuściła Warmię. Kopernik zajął się obroną zamków warmińskich, rezydując w Olsztynie. Dzięki pomocy wojsk króla Zygmunta Starego udało się obronić miasto. Po tych wydarzeniach Kopernik 20 sierpnia 1521r. został komisarzem Warmii. Podkoniec lat 20-tych XVI wieku Mikołaj wrócił do Fromborka, by kontynuować karierę naukową i zająć się astronomią. Żył skromnie i samotnie, prowadził obserwacje nieba, pracował jako lekarz i był cenionym ekonomistą.

W grudniu 1542r. astronom doznał udaru mózgu, w wyniku którego utracił mowę,

a jego prawa strona ciała została sparaliżowana. Po kilku miesiącach choroby astronom zmarł 21 maja 1543 we Fromborku. Swoją bogatą księgozbiór Mikołaj Kopernik przekazał w testamencie diecezji warmińskiej, o ich dalszych losach napiszemy w następnej części. Opowiemy także o dziełach i wkładzie Mikołaja Kopernika w rozwój nauki.

Do zobaczenia ☺

Wojciech Pędracki wraz z redakcją IGA

KĄCIK CZYTELNICZY

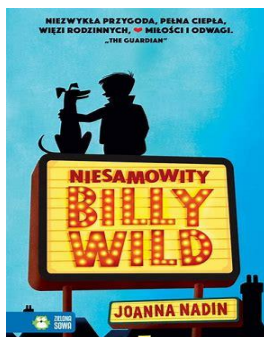

Joanna Nadin

„Niesamowity Billy Wild”

Witajcie Drodzy Czytelnicy!

Chciałabym Wam zaproponować interesującą książkę Joanna Nadin „Niesamowity Billy Wild”

Bohater książki to 10-letni chłopiec o imieniu Billy.

Chłopca i jego braci wychowuje samotnie ojciec, ponieważ zmarła ich mama.

Tata Billa jest bardzo zapracowany i nie poświęca dzieciom czasu.

Billy’emu brakuje mamy i czułości. Jego wielkim marzeniem jest posiadanie psa.

W czasie przerwy wielkanocnej Billy za namową nauczycielki pisze listy do Boga.

W listach tych zwierza się ze swoich tęsknot i pragnień.

Pewnego razu spełniło się jego marzenie. Według Billa, Bóg zsyła mu wychudzonego i brudnego psa.

Ojciec chłopca nie zgadza się na zatrzymanie czworonoga. Lecz Billy ze swoimi braćmi zostawiają go, ukrywając ten fakt przed ojcem, co nie jest łatwe.

Piękna i wzruszająca opowieść, którą warto przeczytać.

Aleksandra Szastak

Klasa VII b

Kolorowanki Wielkanocne

